

Ender Kuş • Shelley Pearsall

Resimleyen: Xingye Jin • Türkçesi: Azade Aslan • Çocuk Kitaplar •

Roman • 296 sayfa • Önerilen sınıflar: 5, 6, 7, 8

İLETİŞİM • SANAT • BİREY ve TOPLUM • SAĞLIK ve SPOR

bakış açısı • farklılıklar • resim • yetenek • önyargı • okul yaşamı • iletişim • otizm • arkadaşlık • empati • yaratıcılık • sosyal medya • spor • fotoğrafçılık • Star Wars

Çağdaş Amerikan edebiyatının ödüllü yazarı **Shelley Pearsall**, bakış açısının, empatinin ve yaratıcılığın birleştirici etkisini gözler önüne seriyor. Her yaştan okuru, yaşamı bambaşka görebilen çocukların dünyasına davet eden roman, bakış açısının önemini çarpıcı bir hikâyeyle resmediyor. Özel bir çocuğun, sıradışı gözlem gücüne sahip bir başka çocuğun gözünden anlatılan yolculuğu, zengin karakterlerle, usta işi bir kurguyla işleniyor. Sanattan spora, otizmden arkadaşlığa uzanan ve gerçek bir hikâyeden esinlenerek kaleme alınan roman, farklılıkların uyumunu ve değişimin gücünü duyumsatıyor.

April, ders aralarında küçük sınıfların gönüllü gözetmenliğini yapar. Herkesin tuhaf bulup dışladığı Joey'nin okul bahçesindeki sıradışı hareketleri dikkatini çeker. Kimseyle iletişim kurmayan Joey'yi izledikçe, onun rastgele daireler çizmediğini, aslında bambaşka bir bakış açısına sahip olduğunu keşfeder. Yeni arkadaşları Veena ile birlikte Joey'nin olağanüstü desenlerinin sırrını çözmeye çalışırlar. Onların sayesinde okulun ilgi odağı oluveren Joey içinse çok şey değişecektir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Roman başlarken April karakteri nasıl bir ilk izlenim veriyor? Julie başta olmak üzere sınıf arkadaşlarıyla iletişimde April ve diğerlerinin tutumunu, yaşlarını da göz önüne alarak değerlendirin. April'in arkadaşlık algısına ne diyorsunuz?
- 2- Okuldaki "Kanka Bankı" uygulaması size ne düşündürdü? Okulunuzda olsa "kanka" olur musunuz? Bu uygulamanın okul yaşamına olumlu-olumsuz etkileri neler olabilir?
- 3- Okul yaşamında "popüler olmak" ne anlama gelir; bir öğrenci nasıl popüler olur? Popülerlik için dış görünüm sizce neden çok önemseniyor?
- 4- Joey'in çizimleri, düşünme biçimi ve ilgi alanları hakkında ne tür ipuçları veriyor? Joey gibi bir çocuk sizin okulunuzda olsa nasıl karşılanırdı? Dünyaya ve yaşama kuşbakışı bakmak insana ne sağlar?
- 5- Joey'in yemek tepsisini deviren "çam yarması"nı bu davranışa iten nedir? 82-83. sayfalarda "Joey'in sarmalı" diye anlatılanların, öğrenci ve öğretmenler tarafından nasıl algılandığını düşünüyorsunuz?
- 6- Bay Ulysses nasıl bir karakter? April ve Veena'nın okulun hademesine yaklaşımı için neler söylenebilir? Öğrenciler ve öğretmenlerin çoğu neden okullarındaki hademelerle sağlıklı iletişim kurmaz; bu konuda ne gibi önyargılar olabilir?
- 7- Joey'in popülerliği diğer öğrencilere nasıl yansıyor; okulda ve ilişkilerde ne tür değişimleri tetikliyor?
- 8- Rehberlik danışmanı Bay Mac'in Joey'den Mezunlar Günü Maçı'nda sahaya kaplan çizmesini istemesini nasıl yorumluyorsunuz? Joey, konuya nasıl yaklaşıyor; sizce neden?
- 9- Sanat ve sporun yarattıkları etki bakımından ortak noktaları ve farklılıkları neler? Spordaki taraftarlığın insanları böldüğü, ötekileştirdiği görüşüne ne diyorsunuz?
- 10- April ve Veena'nın kişilik özelliklerini karşılaştırın. Aralarında gelişen arkadaşlık onlara neler kazandırıyor? Veena oyun sahası çizimini doğrudan April'e vereceğine neden kutu aracılığıyla, gizlice iletiyor; arkadaşlıklarına güvenmiyor mu?
- 11- Sizce yazar romanda neden Hindistan'dan gelen bir karakteri kullanmış? Veena'nın bu farklılığının romana nasıl bir katkısı var?

- 12- Mezunlar Günü Maçı'nda sahada çizim yapmasının Joey'i olumlu yönde etkilediği söylenebilir mi? Joey'in taraf tutmaması nasıl bir mesaj veriyor; sizce bu mesaj izleyicilerce algılanıyor mu? Sanatını takdir eden öğretmenlerin ve izleyicilerin ona empati yaptıklarını düşünüyor musunuz
- 13- April karakterinin romanın başındaki ve sonundaki niteliklerini karşılaştırın. April, Bay Ulysses'in dediği gibi Joey'in şansı ise, Joey ile iletişimi April'e ne kazandırdı? April ve Veena'nın, Joey'i başkalarının da görmelerini sağlamaları, olumsuzluklara da neden olabilir miydi? Dikkatleri Joey'in üzerinde toplamak hangi riskleri taşıyor?
- 14- Sizce Joey gibi "ender kuşlar" toplumda hak ettikleri değeri buluyor mu? Nedenlerinize birlikte açıklayın?
- 15- Sizce kitabın ana söylemi, asıl duygusu nedir?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Bulmaca:** Herkes ne olduğunu söylemeden, Joey'in çizimleri gibi, istediği "şeyler" in kuşbakışı çizimlerini yapsın. Çizimler paylaşılırken diğerleri, her birinin neyin kuşbakışı görünümü olduğunu bulmaya çalışsın. Bakış açısı değiştiğinde objelerin bile ne kadar farklılaştığını çizimler üzerinden irdeleyin.
- **Sosyal sorumluluk projesi:** Otizm konusunu sınıfça çalışın. Konuyla ilgili önyargıları belirleyin. Toplumların otizmlili bireylere yaklaşımını saptayın. Yönetimlerin bu konuda neler yaptığını, toplumsal duyarlılığı nasıl yönlendirdiğini, otizmlili bireylerin eğitim alma, çalışma ve yaşam koşullarını irdeleyin. Konuyla ilgili eksik ve yanlışların giderilmesi için yönetimlere rehber olabilecek öneriler hazırlayın ve farkındalık yaratmak üzere sosyal medyayı değerlendirin.
- **Tartışma:** April'in eski kankası popüler Julie ve Hindistan'dan yeni gelen bir yaş küçüğü Veena ile olan ilişkisini temel alarak, arkadaşlığın ne olduğu ve arkadaşlardan ne bekleneceği konularını sınıfça tartışın. Varılan sonuçları fiziki ya da dijital bir panoda sergileyin; sloganlaştırarak birer birer sosyal medyada yaygınlaştırın.
- **Sergi:** Rangoli ve hasat çemberi gibi hikâyede sözü geçen çizimler/desenlerle ve sondaki açıklamalarda yazarın sözünü ettiği alan/saha sanatçılarıyla ilgili bilgi toplayın ve eserlerinin fotoğraflarını açıklamalarıyla birlikte, fiziki ya da dijital bir panoda sergileyin.
- **Araştırma:** Romanda herhangi bir farklılığa ya da farklı bakış açısına sahip olanları ve farklılıklarının ne olduğunu analiz edin. Bu farklılıkların kişilere ve ilişkilere neler kattığını; ne zaman olumlu, hangi durumlarda olumsuzluk yarattığını inceleyin. "Bütün farklılıklar iyi midir?" sorusunun yanıtını tartışın.
- **Uygulama:** Önce sınıfça önyargı kavramını irdeleyin. Bilgiyi günlük hayata uygulamak için her öğrenci, kendi çevresinden bir önyargı örneği üretsın. Örnekleri paylaşarak önyargılarla ilgili farkındalık yaratın.
- **Yazma:** "Çocuk ölmüş gibi görünüyordu," cümlesini yazdığınız kâğıdı öğrenciler arasında dolaştırın. Her öğrenci kendince birkaç yeni cümle ekleyerek daha önce yazılanları geliştirsın, tamamlasın. Sonuçta öğrencilerin, kendilerinden öncekilerin yazdıklarına eklemeler yapması yöntemiyle yaratıcı bir toplu öykü yazma etkinliği gerçekleştirilsın. Herkes cümlelerini tamamladığında, bakalım ortaya nasıl bir öykü çıkacak? Eğlenceli bir yazma macerası...
- **Sunum:** Önce sınıfça empatinin ne olduğunu tartışın. İkinci aşamada; başarısız öğrenciye, okul futbol takımının beceriksiz oyuncusuna, tatile gidemeyen öğrenciye, evin duvarlarını boyayan çocuğa, bakkaldan gofret çalan ya da arkadaşını yaralayan çocuğa, her zaman öfkeli davranan sınıf arkadaşına empati yapmak vb. ürettiğiniz somut örnekleri irdeleyin. Bu konuda doğru ve yanlış düşünme biçimlerinin ve yaklaşım tarzlarının ne olduğunu derinlemesine tartışın. Örnekler aracılığıyla ulaştığınız sonuçları sunum halinde okul geneli ve ailelerle paylaşın.